

Opgave 3 Verslavingen

17 maximumscore 1

Een goed antwoord bevat een uitleg dat het voorbeeld van de Anonieme Alcoholisten om het zelfbeeld te veranderen, past bij de interpretatietheorie: vaak herhalen dat drinken nu niet meer bij je past, levert een andere interpretatie over jezelf op.

voorbeeld van een goed antwoord:

Bij de Anonieme Alcoholisten moeten mensen vaak herhalen waarom drinken nu niet meer bij ze past. Pas door dit veel te herhalen, gaan alcoholisten dit volgens tekst 5 ook echt zo zien. Door de herhaling gaan ze zichzelf en wat er bij hen past kennelijk anders interpreteren. Dit past bij de interpretatietheorie over zelfkennis, omdat je volgens die theorie geen directe toegang hebt tot je eigen mentale toestanden, maar alleen via interpretatie. In tekst 5 wordt die interpretatie veranderd.

18 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat:

- een weergave van een kritiekpunt van de deliberatietheorie op de interpretatietheorie: eerste-persoonsautoriteit is wel mogelijk 1
- een weergave van een voorbeeld dat iemand via wereldkennis vanuit zijn eerste-persoonsautoriteit tot zelfkennis komt bij de vraag of hij moet stoppen met roken 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Volgens de deliberatietheorie ga je in de wereld op zoek naar redenen waarom je iets wel of niet moet geloven. Je kunt alleen maar zelf vaststellen wat je ergens van vindt. De deliberatietheorie gaat dus uit van eerste-persoonsautoriteit. Daarmee levert de deliberatietheorie kritiek op de interpretatietheorie, die er juist van uitgaat dat je vanuit een derde-persoonsperspectief naar jezelf kijkt. Volgens de deliberatietheorie kijk je niet als buitenstaander naar je eigen binnenste, maar vanuit je eigen rationele eerste-persoonsautoriteit naar de redenen in de wereld waarom je iets moet geloven 1
- Als iemand via deliberatie tot zelfkennis komt bij de vraag of hij moet stoppen met roken, dan zou hij de vraag kunnen stellen of hij moet geloven dat roken slecht is voor de gezondheid. Die vraag moet hij dan vervolgens niet beantwoorden door passief bij zichzelf naar binnen te kijken, maar door in de wereld op zoek te gaan naar redenen om te geloven dat roken wel of niet slecht is voor de gezondheid. Het is aan hem om actief te bepalen wat het antwoord op die vraag is. Dan zou hij tamelijk gemakkelijk redenen kunnen vinden, waaruit hij wel moet concluderen dat roken slecht is voor de gezondheid en dat hij dus wel moet geloven dat het beter is om een niet-roker te zijn 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

19 maximumscore 1

Een goed antwoord bevat een uitleg dat tekst 6 aansluit bij Ricoeurs opvatting over persoonlijke identiteit omdat de angst om dik te worden en er later slecht uit te zien, aansluit bij de ipse-identiteit die vooruit en terug kan kijken.

voorbeeld van een goed antwoord:

In tekst 6 wordt ingegaan op de angst die een roker kan hebben voor de toekomst: namelijk dik worden of er slecht uit gaan zien. De angst voor hoe je eruitziet of wie je bent in de toekomst, sluit aan bij de ipse-identiteit van Ricoeur, omdat de ipse-identiteit betrekking heeft op het zelf dat zich verhoudt tot wie je bent, en dus vooruit en terug kan kijken.

20 maximumscore 1

Een goed antwoord bevat een argumentatie met het voorbeeld van de twijfelende roker of de vraag wie je bent over kenmerken van een persoon gaat (Schechtman) of dat een zelfnarratief voorafgegaan moet worden door numerieke identiteit (Baker).

voorbeelden van een goed antwoord:

- Ik ben het eens met Schechtman. De vraag wie je bent is een narratief over de set kenmerken die bepalen wat je werkelijke identiteit is. De roker die wil stoppen in tekst 6 moet actief bepalen welke kenmerken werkelijk van hem of haar zijn: die van een gezonde niet-roker die mogelijk aankomt of die van een ongezonde, slanke roker. Welke keuze deze roker maakt is een kwestie van waarden, en het uiteindelijke handelen dat daarbij hoort en die actieve verhouding bepaalt zijn of haar persoonlijkheid.

of

- Ik ben het eens met Baker. Volgens mij kan je pas antwoord geven op de vraag welke kenmerken bij jou horen als je eerst een persoon bent. De roker in tekst 6 kan alleen maar twijfelen over stoppen met roken als er eerst iemand bestaat die een zelfnarratief over de angst om aan te komen of een gezonder leven als niet-roker kan scheppen.

Vraag	Antwoord	Scores
21	maximumscore 2	
	Een goed antwoord bevat de volgende elementen:	
	<ul style="list-style-type: none"> • een uitleg wat nudge-paternalisme inhoudt: overheden beïnvloeden burgers zonder dwang om de juiste keuzes te maken 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • een argumentatie met nudge-paternalisme of de afbeeldingen op sigarettenpakjes een beperking zijn van autonomie 	1
	voorbeeld van een goed antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Nudge-paternalisme gaat ervan uit dat overheden hun burgers onbewuste duwtjes in de richting van goede keuzes geven. Er wordt dus geen dwang gebruikt, maar de omgeving wordt zo ingericht dat burgers eerder geneigd zijn om goede keuzes te maken 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Ik vind nudging in het geval van de gruwelijke afbeeldingen op de sigarettenpakjes geen beperking van mijn autonomie omdat het redelijke informatie is die mij helpt om een autonome keuze te maken 	1
	of	
	<ul style="list-style-type: none"> • Ik vind nudging in het geval van de gruwelijke afbeeldingen op de sigarettenpakjes een beperking van mijn autonomie omdat de plaatjes zo overdreven gruwelijk zijn dat mijn afkeer het gevolg is van manipulatie en ik het dus in feite niet meer zelf ben die bepaalt of ik wil roken of niet 	1
22	maximumscore 2	
	Een goed antwoord bevat de volgende elementen:	
	<ul style="list-style-type: none"> • een argument vóór nudge-paternalisme vanuit de gevolgenethiek: duwtjes in de goede richting zullen het grootste geluk voor het grootste aantal mensen opleveren 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • een argument tegen nudge-paternalisme vanuit de deugdethiek: duwtjes in de goede richting kunnen de ontwikkeling van het eigen karakter belemmeren 	1
	voorbeeld van een goed antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Vanuit de gevolgenethiek moet de vraag naar wat goed is, beantwoord worden door te kijken naar wat het grootste geluk oplevert voor het grootste aantal mensen. Vanuit deze ethiek is nudging vrijwel altijd goed, omdat de duwtjes vanuit de overheid worden gegeven om zo veel mogelijk mensen een gezond en dus gelukkig leven te laten leiden 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Vanuit de deugdethiek wordt er gekeken naar de vraag hoe iemand een goed leven kan leiden. Hiervoor moet vanuit het verstand en in de praktijk ontdekt worden hoe iemands karakter het best vervolmaakt kan worden. Nudging is voor een deugdethisch standpunt wellicht te dwingend, omdat door de duwtjes in de juiste richting iemand niet meer zelf tot het deugdelijke midden en de vervolmaking van zijn eigen karakter komt, maar hierin wordt gemanipuleerd 	1

Vraag	Antwoord	Scores
23	<p>maximumscore 2</p> <p>Een goed antwoord bevat de volgende elementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een uitleg dat de waarde ‘productiviteit’ volgens Cohen in de huidige opvatting over autonomie prescriptief wordt gebruikt: ‘elk individu moet productief zijn’ 1 • een uitleg dat het onderscheid tussen normale en problematische emotionele bindingen volgens Cohen een gevolg is van de huidige opvatting over autonomie: productiviteit bepaalt wat (niet) normaal is 1 <p>voorbeeld van een goed antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volgens Cohen wordt ‘productiviteit’ prescriptief gebruikt in de huidige opvatting over autonomie: ‘elk individu moet productief zijn’. Volgens Cohen eist de samenleving dat iedereen productief is. Productiviteit wordt dus voorgeschreven volgens hem 1 • In tekst 7 is de huidige opvatting over autonomie verbonden met de prescriptieve waarde ‘productiviteit’. Als autonoom zijn betekent dat je een interne computer hebt die zorgt dat jij productieve keuzes kan maken, dan is het maken van een onproductieve keuze niet normaal en het maken van een productieve keuze wel normaal. Voor zover kunst en balletdansen productief te noemen zijn, is een carrière als balletdanseres dus normaal, en een emotionele binding met roken problematisch, want onproductief 1 	
24	<p>maximumscore 1</p> <p>Een goed antwoord bevat een argumentatie of de mens onvermijdelijk te kwader trouw is met het voorbeeld van de balletdanseres: door te kiezen geef je je vrijheid op.</p> <p>voorbeelden van een goed antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ik ben het ermee eens dat de mens onvermijdelijk te kwader trouw is. De mens is vrij en daarmee gedoemd om keuzes te maken. Als de balletdanseres niet kiest, verwerkelijkt ze haar vrijheid niet en is ze te kwader trouw aan zichzelf. Echter, door te kiezen heeft ze haar vrijheid opgegeven en is ze evengoed te kwader trouw. <p>of</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ik ben het er niet mee eens dat de mens onvermijdelijk te kwader trouw is. De radicale keuze van Sartre bestaat volgens mij helemaal niet. Kiezen voor wat we het liefst willen, is geen verraad aan onze vrijheid, maar gebaseerd op een goede reden. Als je zo sterk iets wil als de balletdanseres in tekst 7 en je kiest daarvoor, dan moet je daar misschien wel wat offers voor brengen, maar je vrijheid verwerkelijken betekent niet dat dit geen pijn mag doen of dat je daarmee onvrij wordt. Jij kiest omdat jij dat wilt, dat is het toppunt van vrijheid. 	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

25 maximumscore 1

Een goed antwoord bevat een uitleg dat Cohens opvatting in tekst 8 aansluit bij Taylors authenticiteitsideaal: het maken van betere keuzes voor je bestaan is een sterke evaluatie, namelijk een keuze over wat het meest waardevol voor je is / wie je wilt zijn.

voorbeeld van een goed antwoord:

In Taylors authenticiteitsideaal maakt iemand een sterke evaluatie over zijn keuze, tegen een achtergrond van gedeelde betekenis. Die keuze gaat over hoe jij je bestaan wilt vormgeven en wat voor jou waardevol en belangrijk is in het leven. Cohen zegt in tekst 8 dat je, als je problemen hebt door cocaïnegebruik op je werk, geholpen moet worden om betere keuzes te maken. Die problemen zijn volgens Cohen niet handig voor je bestaan. Door de hulp ben je beter in staat een sterke evaluatie te maken over hoe jij je bestaan wilt vormgeven en wat voor jou belangrijk is.

26 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg dat oneindige regressie volgens Frankfurt wordt beëindigd door te ontdekken waar je van houdt, terwijl dat voor Taylor geen kwestie van ontdekken is, maar van zelfinterpretatie 1
- een argumentatie met dit verschil of emotioneel sterke bindingen bepalen wie je bent 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Volgens Frankfurt wordt oneindige regressie beëindigd bij het beantwoorden van de vraag wie we willen zijn, omdat we op een bepaald moment ontdekken waar we kennelijk ten diepste van houden en om geven. Taylor is dit op zich met Frankfurt eens, behalve dan dat we die grondhouding volgens hem niet zomaar ontdekken. Waar we het meest om geven is volgens Taylor ook altijd zelfinterpretatie waarmee we actief vormgeven aan wie we willen zijn. Taylors opvatting is dus iets minder passief dan die van Frankfurt 1
- Ik denk dat sterke emotionele bindingen inderdaad bepalen wie we zijn, omdat we ze nou eenmaal niet kunnen negeren, of het nou om een binding met een geliefde of drugs gaat. Ik ben het wat dat betreft eens met Frankfurt, die zegt dat we de oneindige regressie oplossen omdat we bij onszelf naar binnen kunnen kijken en dan onze diepste overtuiging en liefde ontdekken. Volgens Taylor articuleren we wie we zijn tegen de achtergrond van onze verlangens. We zouden onze eigen sterke emotionele bindingen volgens hem dus tegelijk vormgeven en ontdekken. Maar dan zouden we er ook een stuk minder afhankelijk van hoeven zijn dan volgens mij het geval is 1

of

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- Ik denk niet dat sterke emotionele bindingen echt bepalen wie wij zijn. Misschien wel als je heel erg van voetbal houdt en ook profvoetballer bent, maar bij roken of andere verslavingen denk ik niet dat deze bindingen bepalen wie je bent. Ik ben het wat dat betreft meer eens met Taylor, die zegt dat je de oneindige regressie oplost doordat je je diepste overtuigingen maakt terwijl je ze ontdekt. Bij Frankfurt heb je dan simpelweg je liefde ontdekt. En daar ben je mooi klaar mee als dat een liefde voor roken of drugs is. Volgens Taylor ontdek je je liefde niet alleen, maar geef je daarmee ook vorm aan wie je wilt zijn. Je bent bij Taylor dus geen passieve waarnemer van wat je in jezelf aan binding ontdekt. Je maakt deze binding mede zelf en je kunt je daar dus ook makkelijker positief of negatief toe verhouden

1

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 25 juni.

6 Bronvermeldingen

tekst 1	Dezeen Magazine - Interview with human cyborg Neil Harbisson - 20 november 2013
tekst 2	Nautilus - Encounters with the Posthuman - 29 april 2013
tekst 3	klm.com - 2016
tekst 4	Svend Brinkmann - Standvastig - uitgeverij Lev. - 19 juli 2016
tekst 5	mareonline.nl - niet rokers stoppen eerder - 5 november 2015
tekst 6	sochicken.nl - stoppen met roken en niet aankomen: 10 tips - 2011
tekst 7 en 8	decorrespondent.nl - deze radicale drugsprofessor vindt verslaving flauwekul - 15 februari 2016